

Pour ce qui est de *Christianus Lupus*, je ne puis en ce moment me procurer ses ouvrages ; mais, si je ne respectois l'âge & l'orthodoxie bien reconnue de notre auteur, je le sommerois de prouver sa citation, & de faire réparation au célèbre Augustin, qui n'a jamais soutenu d'erreur de cette force. Tout au contraire, dans un passage détaché que j'ai sous les yeux, je trouve que *Christianus*

mittit prohiberi ab Ecclesia, quod ipsum non prohibet : quare Ecclesia non permittet seculari potestati prohibere circa matrimonium, quod ipsa non prohibet ? Fatemur igitur civiles leges non posse licitum matrimonium facere, quod Ecclesiastica illicitum reddunt : sicut nec Ecclesiastica leges approbare, quod divinum jus reprobant ; hoc enim esset inferiorem superiori contradicere. Verum quod Ecclesiastica leges non prohibent, cur seculares prohibere non poterunt : sicut quod non prohibet jus divinum, prohibent Ecclesiastica ? Nec debent prelati Ecclesiæ gravatè suscipere, si quod temporali paci viderint necessarium, seculares principes statuunt. Nec est cur illis se opponant : sed permittant potius matrimonium legibus humanis ordinandum, cum officium humanam sit ; Et addant postea ipsi, si videbitur, quod ad honorem Religionis pertinet. Quamquam civiles leges in his omnibus ex pietate certè & voluntate principum facile cessent Ecclesiæ, ut jam nullum censetur matrimonium illegitimum, quod Ecclesia tale non judicat : non tamen propterea vel legi, vel consuetudini reipublicæ hoc auferendum est, ut illegitimos aliquos reddere, si velint, possint : sed potius, si opus foret, confirmandum esset ab Ecclesiâ. 77